

Document finalizat
Cod ECLI
ROMÂNIA
TRIBUNALUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD
Operator de date cu caracter personal nr.11795
SECȚIA I CIVILĂ
Dosar nr.

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 29 aprilie 2025

Tribunalul constituit din:

PREȘEDINTE: -

ASISTENT JUDICIARI: -

ASISTENT JUDICIAR: -

GREFIER: -

Pe rol fiind soluționarea acțiunii civile formulate de reclamantul..... împotriva pârâteiavând ca obiect contestație decizie de pensionare - Decizia nr. -.

La apelul nominal făcut în ședința publică nu se prezintă niciuna dintre părți.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a solicitat judecarea cauzei în lipsa părților.

S-a făcut referatul cauzei după care:

Se constată că la data de 09.04.2025 reclamantul a formulat, în scris, un punct de vedere cu privire la necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 1 alin. 2 din OUG nr. 62/2024, iar la data de 10.04.2025, pârâta a depus la dosar un punct de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii 360/2023.

TRIBUNALUL

Deliberând asupra necesității sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în condițiile art. 2 alin. 1 din OUG nr. 62/2024, reține următoarele:

I. Expunerea succintă a litigiului:

Prin **cererea de chemare în judecată** înregistrată la această instanță sub numărul de mai sus, reclamantul a chemat în judecată pe pârâtasolicitând ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună: recalcularea pensiei stabilită prin Decizia nr.din data de 29.07.2024 (primită în data de 21.08.2024) prin care să fie adăugată și luată în calcul perioada de 12 ani și 6 luni la rubrica "A.1 Stagiul de cotizare contributiv"; întocmirea și înaintarea către reclamant a unui buletin de calcul din care să reiasă modul cum a fost recalculată pensia și care a condus la emiterea deciziei sus amintite; plata diferenței drepturilor de pensie, actualizate cu indicele de inflație și dobânda legală, începând cu data de 01.09.2024.

În motivare a arătat că, perioada lucrată efectiv în grupa I de muncă este de 25 ani, 0 luni și 14 zile, iar perioadele suplimentare acordate datorită grupei sunt de 12 ani, 6 luni și 7 zile, care constituie stagii de cotizare în condiții normale și nu au fost luate în calcul ca și stagiul de cotizare contributiv, cu toate că s-a reținut și s-a achitat contribuția de asigurări sociale în procent de 35%, față de 25% respectiv 15%, cât se achită de către cei cu condiții normale de muncă și care beneficiază de puncte de stabilitate (ani mai mulți în câmpul muncii) încălcându-se grav principiul contributivității din Legea nr. 360/2023 art. 2, cât și Constituția României art. 16.

Principiul fundamental în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, este prevăzut de art. 2, litera (c) din Legea nr. 360/2023, este „principiul contributivității”, potrivit căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice, care contribuie la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor sociale plătite; drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se fiecăruia proporțional cu asigurările sociale plătite.

În acest sens asigurările sociale plătite de către o persoană care a lucrat efectiv în grupe superioare de muncă (grupa I și a II-a de muncă, respectiv condiții speciale și deosebite de muncă) sunt cu totul diferite față de o persoană care a lucrat în condiții normale. Consideră că perioadele suplimentare acordate celor care au lucrat în grupe superioare de muncă (grupa I și a II-a) trebuie să fie luate în calcul ca stagiul de cotizare contributiv în condiții normale, în conformitate cu prevederile art. 15 din Legea nr. 360/2023 ce prevede că : „(1) Pentru perioadele care reprezintă, conform legii, stagiul de cotizare realizat în locurile de muncă în condiții deosebite sau în condiții speciale se acordă perioade suplimentare, care constituie stagii de cotizare în condiții normale, după cum urmează: a) 4 luni pentru fiecare an lucrat în locuri de muncă în condiții deosebite; b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în locuri de muncă în condiții speciale. (2) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă și perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă. (3) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiul de cotizare realizate în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001”.

Contribuțiile de asigurări sociale erau stabilite prin Decretul nr. 389/1972, iar ulterior prin art. II pct. 1 din Legea nr. 49/1992 s-a modificat art. 1 alin. 1 din Decretul nr. 389/1972 în sensul că: „Pentru persoanele juridice și fizice care folosesc personal salariat, contribuția asigurărilor sociale de stat se stabilește diferențiat, astfel: 35% asupra câștigului brut realizat de salariați încadrați în grupa I de muncă; 30% asupra câștigului brut realizat de salariați încadrați în grupa a II-a de muncă;

- 25% asupra câștigului brut realizat de celelalte categorii de salariați; 15% asupra salariului brut primit, dar nu mai puțin decât salariul minim brut pe țară, în cazul personalului casnic angajat de persoane fizice pentru îngrijirea persoanelor în vârstă, handicapaților și a copiilor.”

Având în vedere aceste valori diferite de contribuție de asigurări sociale de stat și fără a interpreta corect prevederile art. 15 din Legea nr. 360/2023 se încălcă grav principiile prevăzute la art. 2 din aceeași lege, o contribuție de 35% pentru cei care au lucrat efectiv în grupa I, respectiv, condiții speciale de muncă nu poate fi egală cu cei care au plătit o contribuție de 25% respectiv 15% și care beneficiază automat de o pensie mai bună. Prin punctele de stabilitate, de care beneficiază persoanele care au lucrat în condiții normale de muncă, valoare pensiei crește foarte mult, iar cei care au lucrat în grupe superioare nu le-au fost luate în calcul de către casa de pensii aceste perioade suplimentare conform prevederilor art. 15 din Legea nr. 360/2023.

Pentru cei care au lucrat în grupa I, respectiv condiții speciale de munca intervine uzura fizică și psihică și nu întâmplător beneficiază de aceste perioade suplimentare (6 luni la un an) prevăzute în Legea nr. 360/2023 și care nu sunt luate în calcul de către casa de pensii în conformitate cu prevederile art. 15 din Legea nr. 360/2023.

Menționează că, pe lângă principiul contributivității arătat mai sus, trebuie respectate în totalitate și celelalte principii prevăzute la art. 2 din Legea nr. 360/2023, dintre care exemplifică: „a) principiul unicității, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept, pentru toți asigurații sistemului; d) principiul egalității, potrivit căruia asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii, beneficiază de tratament nediscriminatoriu, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege; j) principiul stabilității asigurărilor în sistemul public de pensii, potrivit căruia pentru stagiul de cotizare contributiv realizat pentru o perioadă mai mare de 25 de ani se acordă un număr suplimentar de puncte”.

În conformitate cu prevederile art. 3 lit. (s) din Legea nr. 360/2023: stagiul complet de cotizare contributiv este perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagii de cotizare contributive pentru a beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare în vederea obținerii pensiei pentru limita de vârstă sau, după caz, pensie anticipată”.

Consideră reclamantul că este îndreptățit să beneficieze de o pensie mai bună, având în vedere condițiile grele de muncă în care și-a desfășurat activitatea ca mecanic de locomotivă.

În drept s-au invocat prevederile Legii nr. 360/2023 și Constituția României.

Pârâtaa depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, pentru următoarele motive:

În fapt se invocă că toate categoriile de pensie, stabilite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii; respectiv anterior datei de 01.09.2024, au făcut obiectul recalculării în baza prevederilor art. 144 din lege.

Contestatorul este beneficiar de drept de pensie - pensie pentru limită de vârstă ca drept stabilit în anul 1999, începând cu data de 10.11.1998, recalculat ulterior; numărul total de puncte realizate (suma punctajelor anuale realizate de titular la data de 31.08.2024) la data emiterii deciziei în temeiul prevederilor art. 144 din noua lege, fiind de 41.77479.

Raportat la caracteristicile dreptului său de pensie, acesta a totalizat un stagiul de cotizare de 45 ani 10 luni 20 zile, din care stagiul de cotizare contributiv 31 ani 6 luni 13 zile; diferența de stagiul fiind realizată și cuantificată în plata dreptului de pensie de limita de vârstă ca perioadă de stagiul de cotizare necontributiv: 13 ani 0 luni 5 zile - din care 12 ani 6 luni 0 zile - spor/stagiul aferent grupelor/condițiilor speciale, 6 luni 5 zile perioadă de șomaj și 1 an 4 luni 2 zile perioada de stagiul asimilat necontributiv-perioada de stagiul militar.

Prin decizia contestată dreptul său de pensie a devenit începând cu data de 01.09.2024 pensie în înțelesul noii legi, fiind recalculată începând cu 01.09.2024, prin înmulțirea numărului total de puncte realizat (suma punctajelor anuale realizate de titular la data de 31.08.2024) adunată cu numărul de puncte de stabilitate (2.8437), cu valoarea punctului de referință prevăzută la art. 84 (81 lei).

Deși totalul stagiului de cotizare contributiv a fost în situația contestatorului de 31 ani 6 luni 13 zile, peste pragul numărului de ani prevăzuți de lege (25 sau mai mult), în calculul punctelor de stabilitate au intrat doar un număr de 5 ani 5 luni 15 zile, deoarece perioada cuprinsă în intervalul: 01.03.2003-01.05.2004 - 1 an și 28 de zile, a fost perioada în care reclamantul a încasat în cumul pensia cu venituri realizate din activitate/asigurate conform legii, situație care a intrat sub incidența prevederilor art. 85 alin. 6.

„(6) Prevederile alin. (3) - (5) nu se aplică pentru perioadele în care se cumulează pensia din sistemul public sau, după caz, pensia de serviciu acordată în baza unor legi cu caracter special, cu venituri asigurate conform legii.,,; care nu permite calculul de puncte de stabilitate, pentru acele perioade.

Noul cuantum calculat prin raportarea/înmulțirea numărului total de puncte (41.77479) realizat la data de 31.08.2024, adunat cu numărul punctelor de stabilitate (2.8437), la valoarea punctului de referință prevăzută la art. 84 (de 81 lei), a fost determinat în suma de 3615 lei, mai mic decât cel în plata la data de 31.08.2024, de 4245 lei.

Argumentele prezentate în susținerea acțiunii nu au fundament; decizia contestată vizează strict modalitatea de devenire a pensiei vechi pensie în înțelesul actualei legi.

Orice altă solicitare excede cadrului procesual conferit de termenii emiterii deciziei. Drepturile derivate din perioadele de activitate prestate în grupe/condiții, se reflectă în punctajele anterioare, în cuantumul pensiei determinat anterior; operând implicit majorarea punctajelor; contestatorului nefiindu-i încălcate drepturile, legiuitorul fiind în măsură a interveni în modificarea criteriilor și condițiilor privind drepturile de pensie.

În vederea întăririi principiului contributivității și al egalității, s-a introdus noțiunea de: stagiul de cotizare contributiv, definit după cum urmează, potrivit prevederilor art. 3 alin. 1 lit. r: „r) stagiul de cotizare contributiv - perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii”.

Un principiu nou, definit la art. 2 lit. j) din lege, este cel al stabilității asigurării la sistemul public de pensii, potrivit căruia pentru stagiul de cotizare contributiv realizat peste 25 de ani se acordă un număr suplimentar de puncte de stabilitate (art. 3 lit. l) din lege).

Este necesar să se facă distincția între stagiul de cotizare contributiv avut în vedere pentru acordarea punctelor de stabilitate, conform noii legi a pensiilor, și noțiunea de stagiul de cotizare. În accepțiunea legiuitorului, reprezintă stagiul de cotizare perioada de timp constituită din stagiul de

cotizare contributiv, precum și perioadele asimilate și perioadele necontributive recunoscute ca stagii de cotizare, conform legii.

Perioadele de: 13 ani 0 luni 5 zile - din care 12 ani 6 luni 0 zile - spor/stagiu aferent grupelor/condițiilor speciale, 6 luni 5 zile perioada de șomaj și 1 an 4 luni 2 zile perioada de stagiu asimilat necontributiv - perioada de stagiu militar nu reprezintă stagiu de cotizare contributiv, deoarece în aceste perioade nu s-au datorat și nu au fost achitate contribuții de asigurări sociale.

Mai mult, potrivit art. 39 din Legea nr. 360/2023 - în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare contributiv se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat de către asigurat și, după caz, de către angajator.

Art. 13 alin. 4 din Normele de aplicare a Legii nr. 360/2023 - constituie stagiu de cotizare în condiții normale de muncă, necontributiv, perioadele suplimentare la vechimea în muncă/stagiul de cotizare prevăzute la art. 15 din lege.

În susținerea poziției procesuale au fost invocate pe larg prevederile art. 13 și 14 din Legea 360/2023 și prevederile art. 13 din Hotărâre nr. 181/28.02.2024 privind aprobarea normelor de aplicare a acestei legi.

Modalitatea de calcul a pensiei, anterioară, presupunea alți termeni de determinare a cuantumului pensiei, care nu se mai utilizează, legiuitorul fiind în măsură a interveni în modificarea criteriilor și condițiilor privind drepturile de pensie.

Pentru noile decizii de recalcularea pensiei, aplicația informatică utilizată nu generează buletine de calcul sau altfel de desfășurătoare.

Decizia contestată a fost emisă în condiții de legalitate, operând recalcularea prin înmulțirea numărului total de puncte realizat cu valoarea punctului de referință prevăzută la art. 84.

În consecință, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În drept: a invocat prevederile Legii nr. 360/2023, Ordinul nr. 437/2021, Ordinul 356/2024, Ordonanța de urgență nr. 89/2024 privind unele măsuri pentru desfășurarea activităților integrate aferente emiterii și transiterii deciziilor privind recalcularea pensiilor din sistemul public de pensii, Hotărârea nr. 181/28.02.2024 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

Potrivit prevederilor art. 223 și ale art. 244, art. 411 din C. pr. civ., a solicitat judecarea cauzei și în lipsă.

Reclamantul, la data de 12.11.2024 a depus la dosar răspuns la întâmpinare prin care a solicitat admiterea acțiunii așa cum aceasta a fost formulată.

La data de 26.02.2025, reclamantul, prin înscrisul depus la dosar, a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, privind O.U.G. nr. 62/2024, cu problema de drept referitoare la valorificarea ca stagiu de cotizare contributiv a perioadelor suplimentare acordate ca urmare a prestării muncii în grupa I de muncă.

II. Norme de drept a căror interpretare se solicită și dispoziții relevante în cauză:

Legea 360/2023

Art. 15: *(1) Pentru perioadele care reprezintă, conform legii, stagiu de cotizare realizat în locurile de muncă în condiții deosebite sau în condiții speciale se acordă perioade suplimentare, care constituie stagiu de cotizare în condiții normale, după cum urmează:*

a) 4 luni pentru fiecare an lucrat în locuri de muncă în condiții deosebite;

b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în locuri de muncă în condiții speciale.

(2) Constituie stagiu de cotizare în condiții normale de muncă și perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă.

(3) Constituie stagiu de cotizare în condiții normale de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiu de cotizare realizate în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001.

Art. 3 din legea 360/2023: În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

i) *perioade asimilate* - perioadele pentru care nu s-au datorat sau nu s-au plătit contribuții de asigurări sociale considerate prin prezenta lege echivalente stagiului de cotizare în sistemul public de pensii și care se valorifică la stabilirea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile prezentei legi, dacă persoana a fost asigurată în sistemul public;

k) *perioade necontributive* - perioadele recunoscute ca vechime în muncă sau, după caz, ca stagiul de cotizare în baza unor acte normative specifice care vizează anumite categorii de persoane, pentru care nu există obligația plății contribuțiilor de asigurări sociale, dacă persoana a fost asigurată în sistemul public;

q) *stagiul de cotizare* - perioada de timp constituită din stagiul de cotizare contributiv, precum și perioadele asimilate și perioadele necontributive recunoscute ca stagii de cotizare, conform legii;

r) *stagiul de cotizare contributiv* - perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

s) *stagiul complet de cotizare contributiv* - perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare contributiv pentru a beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau, după caz, a pensiei anticipate;

ș) *stagiul minim de cotizare contributiv* - perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare contributiv pentru a beneficia de pensie pentru limită de vârstă;

ART. 13

Constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii:

a) perioadele de vechime în muncă realizate până la data de 1 aprilie 2001, pentru care s-a datorat sau, după caz, s-a datorat și plătit contribuție de asigurări sociale;

b) perioadele necontributive care au constituit vechime în muncă în baza legislației în vigoare până la data de 1 aprilie 2001 sau, după caz, stagiul de cotizare conform legislației ulterioare acestei date;

c) timpul util la pensie realizat de agricultori și durata de asigurare, în condițiile reglementate de Legea nr. 80/1992 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) perioada ulterioară datei de 1 aprilie 2001, în care persoanele au fost asigurate, conform legii, în sistemul public de pensii.

ART. 13 din Hotărârea Guvernului nr.181/2024 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii:

(1) Perioadele de stagiul de cotizare prevăzute la art. 13 lit. a), c) și d) din lege constituie stagiul de cotizare contributiv, astfel cum este definit la art. 3 lit. r) din lege.

(2) Perioadele necontributive prevăzute la art. 13 lit. b) din lege reprezintă stagiul de cotizare, astfel cum este definit la art. 3 lit. q) din lege.

(3) Perioadele prevăzute la art. 14 din lege reprezintă perioade asimilate stagiului de cotizare, astfel cum este definit la art. 3 lit. q) din lege.

(4) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă, necontributiv, perioadele suplimentare la vechimea în muncă/stagiul de cotizare prevăzute la art. 15 din lege.

III. Asupra admisibilității sesizării

Potrivit dispozițiilor art. 1 din O.U.G. nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 559 din 14 iunie 2024, ordonanța de urgență se aplică în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal. Ordonanța de urgență se aplică și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări

sociale ale personalului prevăzut la alin. 1), indiferent de natura și obiectul proceselor prevăzute la alin. (1) și (2), de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

Potrivit dispozițiile art. 2 alin. 1 din O.U.G. nr. 62/2024, *„dacă în cursul judecății proceselor prevăzute la art.1 completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”*, iar art. 4 prevede că *„Dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență se completează cu cele ale Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu celelalte reglementări aplicabile în materie”*.

Conform art. 519 Cod procedură civilă *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”*.

Din interpretarea sistematică a normelor citate rezultă că instanța poate dispune, în temeiul O.U.G. nr. 62/2024, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea unei chestiuni de drept atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative și imperative: existența unei cauze vizând drepturi salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice sau privind prestații de asigurări sociale, aflate în curs de judecată, instanța să judece cauza în primă sau ultimă instanță, soluționarea pe fond a cauzei să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere, chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curte de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. Toate aceste condiții sunt îndeplinite în cauză.

Astfel, în ceea ce privește domeniul de aplicare al ordonanței, tribunalul reține că în cauză se pune problema modalității de valorificare la pensie a unui stagi de cotizare realizat de către reclamant, fiind un litigiu privind stabilirea pensiei, ce cade sub incidența art. 1 alin. 2 din OUG 62/2024. Cauza se află în etapa judecății în primă instanță.

Referitor la cea de-a treia condiție, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat, în jurisprudența sa, că din încheierea de sesizare întemeiată pe art. 2 din O.U.G. nr. 62/2024 trebuie să rezulte existența unei veritabile chestiuni de drept, care să reclame intervenția instanței supreme (Decizia nr. 62/2024 nepublicată). Această condiție este îndeplinită în cauză, având în vedere lipsa de claritate a normei a cărei interpretare se solicită, aceasta fiind susceptibilă de mai multe interpretări, precum și caracterul de noutate a problemei de drept, nefiind conturată o practică judiciară relevantă cu privire la aspectele semnalate, ceea ce reclamă intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție în scopul de a preveni formarea și consolidarea unei jurisprudențe divergente.

Sub acest aspect, tribunalul reține că prin Legea 360/2023, intrată în vigoare la data de 1 septembrie 2024, a fost regândită modalitatea de organizare și funcționare a sistemului public de pensii, precum și modalitatea de calcul a prestațiilor de asigurări sociale.

Potrivit noilor reglementări pensiile stabilite pe baza legislației anterioare devin pensii în înțelesul noii legi și se recalculează, potrivit art. 144 din acest act normativ.

Ca element de noutate, față de vechea reglementare (Legea 263/2010) s-a introdus noțiunea de *„stagi de cotizare contributiv”* definită, potrivit prevederilor art. 3 alin. 1 lit. r), ca fiind - *perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii*”. Tot odată, un principiu nou, reglementat la art. 2 lit. j) din lege, este cel al *stabilității asigurării la sistemul public de pensii*, potrivit căruia pentru stagiul de cotizare contributiv realizat peste 25 de ani se acordă un număr suplimentar de puncte (puncte de stabilitate definite la art. 3 lit. l. din lege).

Potrivit art. 15 din lege: *„(1) Pentru perioadele care reprezintă, conform legii, stagi de cotizare realizat în locurile de muncă în condiții deosebite sau în condiții speciale se acordă perioade suplimentare, care constituie stagi de cotizare în condiții normale, după cum urmează: a) 4 luni*

pentru fiecare an lucrat în locuri de muncă în condiții deosebite; b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în locuri de muncă în condiții speciale. (2) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă și perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă. (3) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiul de cotizare realizate în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001.

Potrivit art. 3 lit. q), stagiul de cotizare este „perioada de timp constituită din stagiul de cotizare contributiv, precum și perioadele asimilate și perioadele necontributive recunoscute ca stagii de cotizare, conform legii”.

În lipsa unei definiții legale a noțiunii de *stagiul de cotizare în condiții normale* (acordat potrivit art. 15 mai sus citat) ori a unei încadrări explicite a acestor perioade suplimentare de stagiul, în una dintre cele trei categorii de perioade ce compun stagiul de cotizare potrivit definiției de mai sus (art. 3 lit. q), se impune a se stabili pe baza interpretării, dacă aceste perioade reprezintă *stagiul contributiv, perioade asimilate sau perioade necontributive*. Ori, prin raportare la definiția dată de legiuitor noțiunilor de „perioade necontributive” și „stagiul de cotizare contributiv”, corelat cu celelalte dispoziții legale incidente, există dificultăți de interpretare, problema de drept fiind susceptibilă de interpretări diferite.

De dezlegarea chestiunii de drept depinde, cu puterea evidenței, soluționarea pe fond a cauzei, având în vedere că prin acțiunea înregistrată în prezentul dosar, reclamantul contestă modalitatea de recalculare a pensiei în baza prevederilor art. 144 din Legea 360/2023, invocând faptul că perioadele suplimentare acordate pentru grupa I de muncă, de 12 ani, 6 luni și 7 zile, care constituie stagii de cotizare în condiții normale trebuia să fie valorificate ca stagiul de cotizare contributiv.

Totodată, chestiunea de drept a cărei lămurire se cere nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curte de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Concluzionând, instanța reține că sunt îndeplinite condițiile pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea chestiunii de drept.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept

La termenul de judecată din data de 25 martie 2025, instanța a pus în discuție necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 1 alin. 2 din OUG nr. 62/2024 cu privire la dezlegarea următoarei probleme de drept: dacă prevederile art. 15 alin. 2 și 3 din Legea nr. 360/2023, prin raportare la prevederile art. 3 lit. r) din același act normativ, trebuie să fie interpretate în sensul că, perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordate în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiul de cotizare realizate în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001, prevăzute la art. 15 alin. 2 și 3 din Legea 360/2022, reprezintă stagiul de cotizare contributiv, în sensul prevederilor art. 3 lit. r) din același act normativ, ce trebuie să fie avute în vedere la calculul stagiului de cotizare contributiv și la acordarea punctelor de stabilitate conform prevederilor art. 85 alin. 3 din lege.

La data de 09.04.2025, reclamantul Mihalache Constantin, prin înscrisul depus la dosar, și-a exprimat *părerea cu privire la necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție*, arătând că potrivit art. 15 din Legea 360/2023 „(2) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă și perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și a II-a de muncă. (3) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiul de cotizare în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001”.

Întrucât acesta este un stagiul de cotizare efectuat în condiții normale se materializează per se, în contribuțiile plătite de asigurat, neputând avea decât o valoare contributivă și nici într-un caz necontributivă.

În primul rând, ipoteza interpretării art. 15 din Legea nr. 360/2023 în sensul că stagiile de cotizare efectuate în condiții normale sunt necontributive, conform art. 13 (4) din Anexa la HG nr. 181/2024, duce la recalcularea sau la calcularea drepturilor de pensie prin eliminarea de la valorificare a o serie de perioade de timp lucrate și asupra cărora asiguratul a cotizat.

În al doilea rând, conform art. 144 alin. (1) și (2) al actului normativ, valoarea punctului de referință utilizat la stabilirea cuantumului pensiei va fi calculată în toate cazurile pe baza nivelului mediu a stagiilor de cotizare, de 25 de ani, indiferent de stagiul efectiv realizat de cei ce au lucrat în grupele de muncă sau condiții deosebite/speciale de muncă.

În ceea ce privește prevederile art. 15 din Legea nr. 360/2023, în maniera interpretată de legiuitor, identifică două mari categorii de asigurați, respectiv cei care au efectuat stagii de cotizare în grupele I și a II-a de muncă sau în condiții deosebite sau speciale, în cazul cărora perioadele suplimentare acordate, denumite „stagii de cotizare în condiții normale” vor avea valoarea unor stagii necontributive și, respectiv, asigurații care nu au stagii de cotizare expuse mai sus.

În contextul recalificării „stagiilor de cotizare în condiții normale” pentru perioadele suplimentare efectuate în condițiile de mai sus, „în stagii necontributive”, se aplică același regim juridic ambelor categorii de asigurați, cu consecința evidentă a avantajării celor care au lucrat în condiții normale și a dezavantajării celor cu stagii de cotizare în grupele I și a II-a de muncă sau în condiții deosebite sau speciale.

În principiu, prin faptul că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 360/2023, în maniera interpretată de legiuitor și cele ale art. 144 alin. (1) și (2) din lege urmăresc avantajarea unor categorii de persoane și dezavantajarea altor categorii, cea dintâi prevede instituirea și posibilitatea ca instituțiile implicate în procesul de calculare/recalculare a pensiilor să intervină asupra cuantumului acestora prin recalificarea stagiului contributiv în necontributiv, acestea contravin dreptului la nediscriminare și la egalitate în fața legii, garantate de art. 16 alin. (1) și (2) din Constituția României.

Referitor la cele descrise, alături de tratamentul diferit aplicat persoanelor aflate în situații similare, omiterea aplicării unui tratament diferit persoanelor aflate în situații diferite, fără a exista o „justificare obiectivă și rezonabilă” pentru această conduită, a fost asimilată de către Curtea Europeană de Justiție unei discriminări.

În acest sens, a constatat că legiuitorul nu a prezentat nici o motivație obiectivă și rezonabilă care să justifice modalitatea de calcul reglementată de art. 3 și 15 din Legea nr. 360/2023, în maniera interpretată de cel dintâi, respectiv de art. 144 alin (1) și (2) al aceluiași act normativ, la asigurarea echității între asigurați având valoare stereotipică.

Pârâta Casa Județeană de Pensii Bistrița-Năsăud nu a exprimat un punctul de vedere cu privire la necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

V. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate :

Tribunalul consideră că prevederile art. 15 din Legea 360/2023, trebuie interpretate în sensul că *perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiul de cotizare realizate în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001, constituie stagiul de cotizare contributiv, în sensul prevederilor art. 3 lit. r) din lege.*

Astfel cum s-a arătat mai sus „*stagiul de cotizare contributiv*” a fost definit de legiuitor ca fiind perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii (art. 3 lit.r).

Noțiunea de „*perioade necontributive*” a fost definită la art. 3 lit.k) ca reprezentând - *perioadele recunoscute ca vechime în muncă sau, după caz, ca stagiul de cotizare în baza unor acte normative specifice care vizează anumite categorii de persoane, pentru care nu există obligația plății contribuțiilor de asigurări sociale, dacă persoana a fost asigurată în sistemul public.*

Rezultă din aceste prevederi că se încadrează în noțiunea de perioade necontributive – perioadele recunoscute ca vechime în muncă sau ca stagiul de cotizare, în baza unor acte normative cu caracter special, anumitor categorii de persoane – cum ar fi de exemplu celor care intră sub incidența Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat.

Vechimea suplimentară în muncă pentru activitatea desfășurată în grupe superioare muncă, sau stagiul suplimentar acordat celor care au lucrat în condiții speciale/deosebite, nu reprezintă o astfel

de perioadă – aceste sporuri de vechime/stagiu de cotizare, fiind recunoscute prin legislația anterioară ce constituia drept comun în materia drepturilor de asigurări sociale, în considerarea condițiilor de muncă în care salariații și-au desfășurat activitatea, iar nu prin raportare la anumite circumstanțe/caracteristici personale. Tot odată, pentru perioadele lucrate în condiții de muncă grele s-au datorat contribuții de asigurări sociale superioare față de cele prestate în condiții normale de muncă, tocmai în considerarea beneficiilor acordate (spor de vechime, majorare punctaje).

Concluzia se impune, având în vedere și faptul că în conținutul art. 15 din lege aceste perioade suplimentare la vechimea în muncă/stagiu de cotizare au fost încadrate ca stagiu de cotizare în condiții normale, ori stagiile de cotizare realizate în condiții normale (potrivit art. 26) sunt întotdeauna stagii contributive, în sistemul public de pensii regula fiind contributivitatea.

A interpreta în sens contrar ar însemna a nega beneficiile acordate de legiuitor pentru munca depusă în condiții grele de muncă, cât și o încălcare a principiului contributivității – ajungându-se în situația ca unor persoane care au muncit o perioadă egală de timp, în condiții diferite și cu achitarea unor contribuții superioare, să le fie recunoscută aceeași perioadă ca stagiu de cotizare ca unei persoane care a cotizat mai puțin și a lucrat în condiții normale de muncă. De altfel, dacă intenția legiuitorului ar fi fost aceasta ar fi inclus aceste perioade în categoria perioadelor asimilate (astfel cum sunt cele prevăzute la art. 14) și nu ar fi prevăzut în mod expres că acestea constituie stagiu de cotizare în condiții normale. Cu atât mai puțin ar putea fi încadrate stagiile de cotizare acordate potrivit art. 15 din lege, în noțiunea de perioade asimilate (în sensul prevederilor art. 3 lit.1), în condițiile în care aceste perioade au fost în mod limitativ prevăzute la art. 14 alin. 1 din lege.

Tot astfel, interpretarea în sens contrar ar duce la lipsirea de efecte juridice a prevederilor art. 15 din Legea 360/2023, în contextul în care, în accepțiunea noii legi, acordarea tuturor prestațiilor de asigurări sociale, prevăzute la art. 45, se raportează la stagiul de cotizare contributiv, atât în privința condițiilor de deschidere a dreptului la pensie (stagiu minim de cotizare contributiv), cât și în privința reducerii vârstei standard de pensionare (stagiu complet de cotizare contributiv), neputându-se aprecia că prevederea are ca scop acordarea unor majorări de punctaj, devreme ce pentru activitatea desfășurată în grupe superioare de muncă/condiții deosebite/speciale, acordarea acestor majorări a fost reglementată prin prevederile art. 88 din actul normativ, fiind deci inutilă edictarea a două norme în același act normativ, având același scop.

Se impune deci concluzia că perioadele suplimentare la vechimea în muncă/stagiul de cotizare prevăzute la art. 15 din lege reprezintă stagiu de cotizare contributiv.

Nici situația că prin art. 13 alin. 4 din HGR 181/2024 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii s-a prevăzut în mod expres că aceste perioade reprezintă stagiu de cotizare în condiții normale de muncă, necontributiv, nu poate duce la interpretarea contrară, în contextul în care normele de aplicare a legii sunt acte normative inferioare legii, prin care nu pot fi modificate prevederile legale, neputându-se adăuga la lege, astfel cum rezultă cu claritate din prevederile art. 4 alin. 3 din Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, ce dispun că actele normative date în executarea legilor se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă.

Ori, prin prevederile art. 13 alin. 4 din aceste norme se aduc adăugări la lege, fiind catalogate stagiu de cotizare în condiții normale de muncă, necontributiv, perioadele suplimentare la vechimea în muncă/stagiul de cotizare prevăzute la art. 15 din lege, în contextul în care legea nu conține nicio prevedere în acest sens – dispoziția normativă menționată fiind în contradicție cu prevederile legale, fiind totodată astfel încălcat principiul fundamental al contributivității.

Dreptul la pensie este un drept ce se bucură în sistemul nostru de drept de o protecție sporită, fiind garantat prin Constituție (potrivit art. 47 alin. 2), fapt ce impune statului obligații suplimentare, astfel încât să se asigure un nivel superior de ocrotire a acestui drept. În acest sens, art.1 din Legea 360/2024 prevede că „*dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi, prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, denumit în continuare sistemul public de pensii*”. Acest text legal impune ca toate măsurile luate cu privire la stabilirea, modificarea sau sistarea drepturilor de asigurări sociale să fie luate doar în baza legii. Astfel, în condițiile în care legea nu conține o dispoziție legală prin care aceste perioade să fi fost calificate ca fiind stagiu de cotizare necontributiv, prin normele de aplicare a legii nu poate fi prevăzut în mod contrar, modificându-se legea - astfel încât se impune ca aceste prevederi să fie înlăturate.

Față de cele arătate, instanța, în temeiul art. 1 alin. (2) și art. 2 alin. (1) din O.U.G. nr. 62/2024, va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă prevederile art. 15 alin. 2 și 3 din Legea nr. 360/2023 trebuie să fie interpretate în sensul că, perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordate în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiu de cotizare realizate în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001, prevăzute la art. 15 alin. 2 și 3 din Legea 360/2022, reprezintă stagiu de cotizare contributiv, în sensul prevederilor art. 3 lit. r) din același act normativ, ce trebuie să fie avut în vedere la acordarea punctelor de stabilitate conform prevederilor art. 85 alin. 3 din lege sau, din contră, reprezintă stagiu de cotizare necontributiv.

În baza art. 2 alin. 1 din OUG nr. 62/2024 se va dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii prelabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

În baza art.2 alin. 2 din OUG nr. 62/2024, prezenta încheierea de sesizare se va transmite, în copie, prin poștă electronică, celorlalte instanțe judecătorești competente să soluționeze, în primă instanță sau în calea de atac, procese de aceeași natură.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D I S P U N E**

În temeiul art. 1 alin. 2 din OUG nr. 62/2024, dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă prevederile art. 15 alin. 2 și 3 din Legea nr. 360/2023 trebuie să fie interpretate în sensul că, perioadele suplimentare la vechimea în muncă acordate în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă și perioada suplimentară acordată pentru perioadele de stagiu de cotizare realizate în condiții deosebite și/sau speciale de muncă după data de 1 aprilie 2001, prevăzute la art. 15 alin. 2 și 3 din Legea 360/2022, reprezintă stagiu de cotizare contributiv, în sensul prevederilor art. 3 lit. r) din același act normativ, ce trebuie să fie avut în vedere la acordarea punctelor de stabilitate conform prevederilor art. 85 alin. 3 din lege sau, din contră, reprezintă stagiu de cotizare necontributiv.

În baza art. 2 alin. 3 din O.U.G. nr. 62/2024, suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prelabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Pronunțată în ședință publică azi, 29 aprilie 2025.

Președinte,

-

Asistenți judiciari,

-

Grefier,

-